

BESZÁMOLÓK

SZEMLEK

REFERÁTUMOK

A FID hírei

Új elnökök a regionális bizottságok élén

A FID Ázsiai és Óceániai Regionális Bizottságának (FID/CAO) Pekingben tartott közgyűlésén *dr. Jan Dicksont* választották elnökké, aki az ausztráliai Victoria Egyetem információ- és számítástudományi tanszékének vezetője. A Latin-amerikai Regionális Bizottság (FID/CLA) élére a havannai közgyűlés *H. Arango Salest*, a kubai Műszaki-Tudományos Információs és Dokumentációs Intézet igazgatóját választotta. Mindkét megbíztatás négy évre, azaz 1992-ig szól.

Visszavonult a főtitkár

A szövetség vezetősége úgy határozott, hogy az 1988 decemberében ötévi tevékenység után visszavonult *Stella Keenan* asszony helyének betöltésére egyelőre nem ír ki pályázatot. A titkárság adminisztratív ügyeit *Ben Goedegebuure* vezetésével továbbra is a hágai iroda munkatársai bonyolítják le. A titkárság vezetője egyben a *FID News Bulletin* új szerkesztője is lett.

Projektumok a FID közreműködésével

Az UNESCO-val kötött szerződés alapján a FID a COMNET (International Network of Information and Documentation Centres on Communication Research and Policies) égisze alatt az UNESCO Tömegkommunikációs Tezauruszának átdolgozását végzi. A kommunikáció szakirodalmának indexelésére és bibliográfiai visszakeresésére használatos eszköz továbbfejlesztése a hálózat gépi fejlesztését is szolgálja, amely utóbbiért a montreali székhelyű Service des Medias et Documentation a felelős.

Ugyancsak új projektum az optikai információs eszközök nyugat-európai felhasználását vizsgáló kutatás, amely a CD-ROM és más optikai információs termékekre vonatkozó mennyiségi és minőségi adatok feltárását célozza. A vizsgálat alapjául az a felmérés szolgál, amelyet *dr. Ching-chih Chen* végzett az Egyesült Államokra vonatkozóan. A várható eredmények nem csupán összehasonlító elemzést tesznek lehetővé, de hasznos információt adnak arról is, hogy milyen az említett eszközök piaci elterjedése, melyek a felhasználói magatartás és az igények főbb jellemzői, ill. milyen irányú lesz a jövőbeni fejlődés. Az Európai Közösségek Bizottsága a Nordinfo és a FID által finanszírozott projekt első fázisának eredményeit várhatóan 1983 harmadik negyedében teszi közzé. A második szakaszban a vizsgálódást a kutatás irányítói – *Ching-chih Chen* (USA) és *dr. David Raitt* (Hollandia) – ki kívánják bővíteni más régiókra is, különös tekintettel a fejlődő országokra.

A FID/PD ülése

A szövetség Szabadalmi Információs és Dokumentációs Bizottsága (FID/PD) 24. ülését Londonban tartotta 1988. október 27. és 28. között. Az ülésen egyebek között a szabadalmi kiadványok problémáját tárgyalták meg, elsősorban a kémiai-vegyipari szabadalmak óriási arányú növekedése kapcsán. Olyan új vegyületek ezreinek szabadalmi óvására nyújtanak be igényt az érdekeltek, amelyek túlnyomó részét sohasem fogják gyártani, s ezek megfelelő dokumentációja sincs még mindig. Így sem a szükséges vizsgálatok, sem pedig a kellő védelem nem biztosítható. A bizottság a Szabadalmi Világszervezet, a WIPO segítségét kéri a probléma megoldásához.

Szerepelt az ülés napirendjén a CD-ROM szabadalmi tájékoztatás célú felhasználásának lehetőségére és előnyeire rámutató előterjesztés. A csökkenő árak mellett az említett eszköz egyre nagyobb figyelmet érdemel a szabadalmi információ és dokumentáció terén is.

Felvetődött a kérdés, hogy a szabadalmi közlönyök jelentősége megmarad-e a jövőben is az adatbankokon keresztül igen gyorsan elérhető szabadalmi információk korában. A vita megerősítette, hogy a szabadalmi kódexek továbbra is fontosak maradnak, főleg a hivatkozási lehetőségek következtében.

Tájékoztató hangzott el a fejlődő országok szakértőinek szánt szabadalmi információs és dokumentációs kézikönyv helyzetéről. A kézikönyvnek – a bizottsági ülés résztvevői szerint – nem csupán a számítógépes adatbankok gyakorlati kezelésére vonatkozóan kell tájékoztatást adnia, hanem arról is, hogyan lehet ténylegesen "megtalálni" a különböző adatbankokat, információs irodákat és kutatóintézeteket, azaz a hozzáférési lehetőségeket is ismertetni kell.

Új affiliált tagok

1988 májusa és 1989 januárja között a szövetség 13 új társult taggal bővült. Ebből hat nyugat-európai országból, a többi pedig fejlődő országból való. Az affiliált tagok száma így összesen meghaladja a 280-at.

A 45. kongresszus

A szövetség 45. kongresszusára – "Információ mint fejlesztési erőforrás" címmel – 1990. szeptember 3. és 8. között kerül sor Havannában. A tanácskozás házigazdája az 1963-ban alapított kubai Műszaki-Tudományos Dokumentációs és Információs Intézet (Instituto de Documentación e Información Científica y Técnica – IDICT). További információ az alábbi címről kérhető:

Organizing Committee
45th FID Conference and Congress
IDICT
Apartado Postal 2019
La Habana 2,
CUBA

Műhelytalálkozó a FID MNB szervezésében

"Mikroszámítógépek könyvtári alkalmazása" címmel egynapos szakmai tanácskozást szervezett a FID Magyar Nemzeti Bizottsága az MTA SZTAKI-val karöltve. A május 18-án tartott ülés szakmai eszmecserére adott alkalmat különböző kisgépes alkalmazások bemutatásával, ill. egyes könyvtári programcsomagok előnyeinek és hátrányainak megvitatásával.

- A programban a következő bemutatók szerepeltek:
- ▶ A TEXTÁR-rendszer alkalmazása a közművelődési könyvtárakban (*Gerő Péter*, FSZEK);
  - ▶ A TEXTÁR alkalmazása az Országos Találmányi Hivatal Szabadalmi Információs Központjában (*Bendzsel Miklós*, OTH-SZIK);
  - ▶ Könyvtártudományi folyóiratcikkek adatbázisa (*Novák István*, OSZK-KMK);
  - ▶ Időszaki kiadványok repertóriumának gépi indexei (*Sándor Ernő*, OSZK);
  - ▶ Az ISSN Iroda nyilvántartási rendszere (*Somogyi Levente*, OSZK);
  - ▶ A SIVA könyvtári adatkezelő rendszer alkalmazása (*Bor Attila*, SZTAKI);
  - ▶ Micro-ISIS 2.3-as változata és a Mikroinfotéka rendszer (*Varga Sándor–Tóth Ferenc*, SZTAKI);
  - ▶ Mikroszámítógépes alkalmazások az OMK-ban (*Stiegrád Gábor*, OMIKK);
  - ▶ CD-ROM adatbázisok az MTA Könyvtárában (*Füredi Mihály*, MTA Könyvtára).

Az egész napos tanácskozás díszvendége *Walter Koch* professzor, a grazi Institute for Information Management igazgatója volt, aki előadásában ismertette az intézetben folyó mikroszámítógépes alkalmazások rendszer- és szoftverfejlesztési tevékenységét.

Összeállította: *Hegedűs Péter*

A számítástechnika hatása az állományfejlesztésre

A számítástechnikában jelenleg érvényesülő fejlődési irányzatok mind forradalmibb hatással vannak az állományfejlesztésre. A könyvtárakban elterjedt számítógépes szolgáltatások egyfelől a nyomtatott

dokumentumokat tették könnyebben és biztonságosabban hozzáférhetővé, másfelől gyökeresen megváltoztatták több hagyományos információkezelési szakma és tevékenység tartalmát. Már ma is az a